

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 29P/240/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119214737
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Vorobelová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2020:8119214737.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Katarínou Vorobelovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. D. X., nar. XX.X.XXXX, bytom E. X, pochádzajúci z matky D. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom T., H. XXX/XX, právne zastúpená JUDr. Františkom Sobekom, advokátom so sídlom Hertník 10, a z otca R. X., nar. XX.X.XXXX, bytom E. X, právne zastúpený JUDr. Rastislavom Lenartom, advokátom so sídlom Košice, Pollova 32, v konaní o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. mení rozsudok Okresného súdu Košice I č. k. 18P/23/2013-162 zo dňa 6.3.2015 vo výroku o výživnom tak, že zvyšuje výživné zo strany matky pre mal. D.V. X., nar. XX.X.XXXX zo sumy 30 % zo sumy životnému minima na nepnoleté nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa na sumu 130 Eur, ktoré výživné bude platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca maloletého od 1.9.2019 opakovane do budúcnosti,

II. dlžné výživné za obdobie od 1.9.2019 do 31.8.2020 vo výške 820 Eur súd povoľuje matke zaplatiť do 3 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku,

III. v prevyšujúcej časti návrh otca zamietla,

IV. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec svojim návrhom podaným na tunajšom súde dňa 25.9.2019 žiadal súd, aby zvýšil výživné zo strany matky pre mal. D. zo sumy 30 % zo sumy životného minima na sumu 300 Eur od 1.9.2019 opakovane do budúcnosti.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že od septembra 2019, teda v školskom roku 2019/2020 mal. D. nastúpil na strednú odbornú školu v Q. v študijnom odbore kaderník - vizážista. Matka síce od januára 2018 prispieva na výživu maloletého sumou 40 Eur mesačne, avšak ani toto výživné nepostačuje na krytie potrieb maloletého, predovšetkým na cestovné, stravné, školné, školské pomôcky a podobne. Otec neskôr uviedol, že ak by došlo k dohode súhlasil by s výživným aj vo výške 150 Eur mesačne.

3. Matka s návrhom súhlasila čiastočne a to pôvodne s určením výživného na sumu 100 Eur, neskôr na sumu 80 Eur.

4. Maloletý sa v konaní zastupoval sám a žiadal zvýšiť výživné zo strany matky.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov ako aj maloletého, potvrdeniami o príjme rodičov, o ich výdavkoch, oboznámením sa so spisom Okresného súdu Košice I sp. zn. 18P/23/2013, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento stav:

6. Maloletý D. pochádza z manželstva rodičov, ktoré bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Košice I pod č. k. 18P/23/2013-162 zo dňa 6.3.2015. Týmto rozsudkom bola schválená rodičovská dohoda a maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti otca, zo strany matky bolo určené minimálne výživné. V čase posledného rozhodovania o výživnom bol otec živnostník, vykonával stolárske práce a jeho príjem bol 600 - 700 Eur mesačne. Otec so synom žil v rodinnom dome, kde žila aj jeho matka a sesternica. Matka bola zamestnaná ako kuchárka a jej príjem bol vo výške minimálnej mzdy. Maloletý navštevoval základnú školu, v školskom roku 2014/2015 bol v piatom ročníku.

7. V súčasnosti maloletý ukončil prvý ročník strednej školy v študijnom odbore kaderník a vizážista. Otec mu dáva vreckové 25 Eur mesačne, 7 Eur mesačne telefón, doprava SAD 40 Eur, MHD 10 Eur, oblečenie a potreby do školy asi 100 Eur. Učebnice jednorazovo 45 Eur. Taktiež mu otec zakúpil vizážisticky balíček a balíček na strihanie za asi 200 Eur. Taktiež zaplatil u zubára v decembri 2019 48 Eur.

8. Otec pracuje ako živnostník, pričom mesačne dáva za inkaso s plynom 250 Eur, poistenie 37 Eur, úver za dom v ktorom bývajú 191 Eur. Otec je ženatý s manželkou nemajú spoločné detí. Manželka má z prvého vzťahu dve maloleté dcéry. Telefón a internet platí vo výške 66,03 Eur. Otec si platí sociálne odvody vo výške asi 170 Eur a zdravotné odvody asi 67 Eur a úver z prvého manželstva, ktorý spláca vo výške 105 Eur mesačne. Jeho manželka pracuje ako opatrovatelka svojej starej mamy, pričom poberá opatrovateľský príspevok vo výške 250 Eur. Otec uhrádza domovú daň vo výške 122 Eur, telefón 45 Eur.

9. Z daňového priznania otca súd zistil, že jeho hrubý príjem za rok 2019 bol 21 982 Eur. Základ dane bol 2 116 Eur a daňová povinnosť 136,12 Eur.

10. Matke pracuje ako živnostníčka, má obchod so zmiešaným tovarom od roku 2016. Za priestor platí nájom 110 Eur a inkaso 72 Eur. V dielni zamestnáva svojho partnera, ktorý je ZŤP s obmedzením na 75 %, obchod má charakter chránenej dielne. Na plat a odvody pre partnera dostáva príspevok zo sociálnej poisťovne, štvrťročne 1 500 - 1 700 Eur. Výdavky matky sú na zdravotné poistenie 71 Eur, 176 Eur sociálne odvody, 20 - 40 Eur za lieky. Poistenie 22 Eur, telefón 18 Eur. Matka tvrdila, že mesačne disponuje sumou asi 200 Eur. Jej priateľ má k príjmu ešte invalidný dôchodok. Matka s priateľom žije v rodinnom dome, za ktorý uhrádza elektrinu 100 Eur mesačne a drevo asi 800 Eur ročne, vodu 10 Eur mesačne. Náklady do domácnosti uhrádzajú s priateľom na polovicu. Pri prvom stretnutí pred vyšším súdnym úradníkom matka uviedla, že náklady na drevo má 300 Eur ročne. Matka si sporí 10 Eur mesačne. Má motorové vozidlo, ktoré užíva k podnikaniu, pričom platí ročnú daň z motorového vozidla vo výške 180 Eur. Matka uviedla, že má zdravotné problémy a lieči sa na diabetes a taktiež na neurologickej ambulancii, má problémy s platničkami a ďalšie. Z tohto dôvodu sú aj náklady na lieky. Matka invalidný dôchodok nepoberá. Z opisu mzdových listov za rok 2019 súd zistil, že matka si vypláca minimálnu mzdu a čistá mzda je priemerne 442,84 Eur. Matka taktiež vypláca minimálnu mzdu svojmu priateľovi, pričom čistá mzda je približne rovnaká. Invalidný dôchodok priateľa matky je 312,20 Eur. Postavenie chráneného pracoviska matka na základe rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v B. získala XX.XX.XXXX na dobu neurčitú, pričom sa jej taktiež odsúhlasil predavač na danom pracovisku ako ďalší pracovník.

V novembri 2019 od úradu práce matka na mzdu a odvody pre svojho zamestnanca za štvrtrok získala 1 662,95 Eur, vo februári 2020 rovnako sumu, v apríli 2020 1 798,15 Eur. Zároveň v apríli 2020 jej bol poskytnutý príspevok v rámci projektu prvá pomoc vo výške 270 Eur. Za mesiac apríl bolo matke - odporkyni poskytnutý príspevok 540 Eur.

11. Matka si platí poplatok za komunálny odpad vo výške 18 Eur ako fyzická osoba a 56 Eur ako živnostníčka.. Matka od februára uhrádza výživné 80 Eur.

12. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

13. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

14. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

15. Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

16. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

17. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Podľa § 65 ods. 1 zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

19. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

20. Podľa § 77 ods. 1 zákona o rodine, právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

21. V predmetnom konaní mal súd za preukázané, že od poslednej úpravy výživného došlo k podstatnej zmene pomerov.

Maloletý D. ukončil základnú školu a v súčasnosti ukončil prvý ročník strednej školy. Otec podal návrh od nástupu maloletého na strednú školu. Maloletý sa učí za kaderníka a navštevuje strednú školu v Q.Š. s čím má zvýšené náklady na cestovanie. Taktiež vzhľadom na študijný odbor má náklady na zabezpečenie učebných pomôcok, resp. pomôcok na prax. Vzhľadom k týmto skutočnostiam bolo zrejmé, že doteraz určené minimálne výživné nepostačuje na krytie potrieb maloletého. Napriek tomu, že matka platí vyššie výživné, resp. do podania návrhu platila výživné vo výške 40 Eur ani táto suma nepostačuje na krytie potrieb maloletého. Bolo teda dôvodné návrhu otca vyhovieť aj keď nie úplne.

Čo sa týka matky na jej strane taktiež došlo k zmene pomerov. Matka začala vykonávať činnosť živnostníčky, má vlastný obchod a túto činnosť vykonávať už viac ako 4 roky. Napriek tejto skutočnosti, aj keď jej podnikanie nie je veľké, zrejme funguje, keďže v prípade, že by nefungovalo matka by od činnosti živnostníčky upustila. Matka si sama stanovila minimálny príjem, pričom sa ale podieľa na zisku z podnikania. Minimálnu mzdu mala aj ako zamestnankyňa v zamestnaní kde pracovala v minulosti.

Matka začala žiť s priateľom, pričom tento poberá invalidný dôchodok a príjem, ktorý mu matka ako svojmu zamestnancovi vypláca. Súd zároveň poukazuje, že všetky náklady na tohto zamestnanca, z dôvodu existujúcej chránenej dielne, matka dostáva bez ohľadu na obrat v podnikaní alebo na príjmy a výdavky od sociálnej poisťovne štvrťročne. Súd zároveň zistil, že matka z dôvodu výpadkov na strane príjmov pre coronakrízu, dostala aj takzvaná „prvú pomoc“ pre podnikateľov.

Matka uvádzala ďalej, že má zdravotné problémy. Súd však zistil, že nepoberá invalidný dôchodok a nemá žiadne obmedzenia v súvislosti s jej pracovnými možnosťami. Matka má síce zdravotné problémy, tieto sú však sanované, či už tým, že berie lieky alebo odporúčeniami lekárov, ktoré má matka plniť. Súd poukazuje na to, že jej partner, ktorý pracuje v obchode má obmedzenie pracovať v rozsahu 75 %. Pokiaľ teda takýto pracovník dosahuje príjem aký mu matka dala a je schopný práce, je zrejmé, že matka bez oficiálneho obmedzenia schopnosti pracovať by mala dosahovať vyšší príjem.

Súd vychádzal z toho, že stanovenie, resp. udelenie si len minimálnej mzdy zo strany matky je účelové. Predovšetkým súd vychádza z vyššie uvedenej skutočnosti, že matka takýmto spôsobom podniká už minimálne 4 roky, rovnaký príjem dosahovala aj v zamestnaní pri prvom určení výživného. Nie je teda logické, aby matka menila zamestnanie, ak by sa jej príjem nezvýšil, a popri tom jej pribudlo ešte množstvo povinností ako SZČO.

Vzhľadom k týmto skutočnostiam má súd za to, že matka má vyšší príjem než aký oficiálne deklaruje. Matka by mala prijať väčšiu zodpovednosť týkajúcu sa jej rodičovských povinností, nielen platenie výživného, ešte donedávna, blízko výšky minimálneho výživného, aj s poukazom na to, že vzhľadom na jej existujúci, resp. neexistujúci vzťah so synom sa na výchove maloletého prakticky nepodieľa a s maloletým sa ani nestretáva.

S poukazom na tieto skutočnosti, teda súd určil výživné zo strany matky vo výške 130 Eur, ktoré vzhľadom na výšku preukázaných nákladov na cestovné, stravné, náklady na školu súd považoval za primerané. V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol. Súd vychádzal aj z toho, že ak vzhľadom na vek oprávneného a jeho potreby by malo byť výživné vo výške asi 20- 25 % z príjmu matky, potom príjem matky by mal byť asi 600 Eur. Vzhľadom na podnikanie matky a jej schopnosti, je podľa súdu v možnostiach matky dosiahnuť takýto príjem.

Určením výživného späť vznikol matke dlh na výživnom. Matka za 12 mesiacov pri určení výživného 130 Eur mala zaplatiť 1 560 Eur (12 x 130 Eur). Matka za september až december uhradila výživné po 40 Eur, (4 x 40 Eur = 160 Eur). V januári a februári 2020 uhradila výživné po 50 Eur, teda 100 Eur a od marca uhradila výživné 80 Eur, čo predstavuje 480 Eur (6 x 80 Eur = 480 Eur). Spolu tak matka od septembra 2019 do konca augusta 2020 na výživu syna uhradila 740 Eur (160+100+480 Eur). Rozdiel medzi tým čo matka uhradila a tým čo má uhradiť za dané obdobie je 820 Eur (1560-740 Eur). Vzhľadom na výšku dlhu, potreby maloletého a možnosti matky jej súd povolil zaplatiť tento dlh do 3 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

22. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. Podľa § 57 Civilného mimosporového poriadku, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

24. Podľa § 58 Civilného mimosporového poriadku, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

25. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa vyššie citovaných ustanovení. Keďže ide o konanie podľa Civilného mimosporového poriadku, súd nepriznal náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu (Okresný súd Prešov) na Krajský súd v Prešove, písomne v troch jeho vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov. (§ 62 ods. 3 CMP)

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).